

Devlet Okulu Velilerinin Okul Beklentilerinin Belirlenmesi: Durum Tespit Çalışması

Determination of School Expectations of Public School Parents: A Descriptive Study

İbrahim ŞAHİN^a, Fatma Nur ÇOBAN^b, Merve AYDIN^c, Zeynep SARI^d

Article Info/Makale Bilgi

Received/Alındı: 25/01/2022

Revised/Düzeltildi: 16/03/2022

Accepted/Kabul edildi: 14/06/2022

Anahtar kelimeler:

İlkokul, veli beklentileri, devlet okulu.

Keywords:

Primary school, parent expectations, state school.

ÖZ

Küresel boyutta yaşanan değişim ve gelişmeler hayatımızın tüm alanları gibi eğitim sistemini de köklü bir şekilde etkilemekte, beklentileri değiştirmektedir. Değişen veli beklentilerinin tespit edilmesi sağlıklı bir eğitim süreci için önem taşımaktadır. Bu çalışmada çocukları devlet ilkokuluna devam etmekte olan velilerin beklentilerinin belirlenmesi ve bu doğrultuda okul faaliyetlerini geliştirmeye yönelik yapılacak çalışmalar için durum tespiti yapılması amaçlanmıştır. Betimsel bir alan araştırması olan bu çalışmanın evrenini Eskişehir il merkezinde yer alan orta sosyo ekonomik düzeydeki bir ilkokulun 2021/2022 eğitim öğretim yılında çocukları okula devam eden 309 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Velilerin okulla ilgili beklentileri konusunda yarı yapılandırılmış yazılı görüşme formları hazırlanmış, sonuçları içerik analizi ile değerlendirilmiş, görüşler kodlara ve temalara ayrılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların frekans yüksekliklerine göre veli beklentilerinin 'Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler', 'Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Beklentiler', Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Beklentiler' 'Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Beklentiler', 'Öğretmene İlişkin Beklentiler' 'Yönetime İlişkin Beklentiler' ve şeklinde 6 tema altında toplanabileceği görülmüştür.

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine expectations of the parents whose children attend the public primary school and determine the situation for the studies to be carried out to improve the school activities in this direction. The universe of this study, which is a descriptive field study, consists of 309 parents of students whose children attend a primary school at a middle socio-economic level in the city center of Eskişehir in the 2021/2022 academic year. Semi-structured written interview forms were prepared about the parents' expectations about the school, the results were evaluated with content analysis, and the opinions were divided into codes and themes. According to the frequency heights of the findings obtained from the research, parents' expectations can be grouped under 6 themes as 'Expectations Regarding Social Activities', Personal/Social Development of Students', The Physical Equipment of the School', The Academic Development of Students', The Teacher, the Administration'.

^a İbrahim ŞAHİN, Okul müdürü, Adalet İlkokulu, sahin3330@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5369-4796>

^b Fatma Nur ÇOBAN, Emine Emir Şahbaz Bilim ve Sanat Merkezi, dr.nuruzar26@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9685-1816>

^c Merve AYDIN, Öğretmen, Adalet İlkokulu, aydin.merve26@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1674-2434>

^d Zeynep SARI, Öğretmen, Adalet İlkokulu, bzssari@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4358-2069>

Giriş

Küresel boyuttaki hızlı değişim ve gelişmeler; toplum, ekonomi, siyaset, bilim ve teknoloji alanları ile birlikte eğitim ve yönetim sistemini köklü bir şekilde etkilemektedir. Buna bağlı olarak bireylerin istek ve beklentileri de sürekli gelişmekte ve değişmektedir. Günümüz koşullarında ancak değişen beklentileri karşılayabilen ve değişime ayak uyduran örgütler ayakta kalabilmektedirler (Balcı, 2005). Bireylerin ve örgütlerin gerek toplumsal yaşamda, gerekse iş hayatında başarılı olmasının en belirleyici ögesinin eğitim olduğu günümüzde yadsınamaz bir gerçektir. Eğitim ve öğretimin temel bileşeni okullardır (Epstein ve Salinas, 2004). Okullar öğrencilere, toplumun ve kendisinin ihtiyaçlarını, toplum beklentilerine uygun şekilde giderebilmesi için gerekli olan bakış açısı, düşünce üretme, sorumluluk gibi değerler kazandırır. Çağdaş dünya düzeninde okul yönetiminden beklentiler de farklılık göstermektedir (Demirkasımoğlu, 2015). Diğer örgütlerde olduğu gibi okulların da içinde yer aldıkları dış çevrenin çeşitli talep ve beklentilerini karşılamaları beklenmektedir (Şişman, 2002). Bireylerin okula karşı oluşturdukları memnuniyet algısı düzeylerinin temelinde beklentiler ve ihtiyaçların karşılanması bulunmaktadır (Sancak ve Yıldırım, 2019). Bireyin memnuniyeti; istek ve beklentileriyle okul koşullarının karşılaştırılması sonucunda oluşan durumu temsil etmektedir. Karşılaştırma ne kadar beklentiyle uyumlu ise memnuniyet algısı o kadar yüksek olmaktadır (Davis, 1988). Memnuniyet algısının yüksek olması hem bireyler hem de yöneticiler açısından önemlidir. Bireyin okul koşullarından memnun olmasının okul aile işbirliğine de etkisi bulunmaktadır. Memnuniyet algısının oluşturulması yöneticiler için bu açıdan oldukça önemlidir (Sancak ve Yıldırım, 2019).

Doğumdan ölüme kadar devam eden bir süreç olan eğitim; bireyi içinde yaşadığı topluma göre şekillendirmeyi amaçlar. Gül (2004)'e göre eğitim kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür. Yaşadığımız dünyada toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri ve kalkınmaları ancak eğitilmiş insanlarla gerçekleşebileceği için eğitim; insanın ve toplumun geleceğine yapılan en önemli yatırım olarak görülmektedir. Bununla birlikte içinde bulunduğumuz çağın koşullarına bağlı olarak eğitimden beklentiler de değişmiştir. Özellikle bilgiye ulaşım yollarının kolaylaşması, şehirleşme oranındaki artış ve eğitim düzeyinin yükselmesi toplumsal bilinç düzeyini de yükseltmiştir. Okullaşma oranındaki artış ve eğitime ayrılan kaynaklardaki iyileşmeler eğitime verilen önemin artığının göstergesi niteliğindedir. Bu bağlamda daha bilinçli, okuldan daha fazla beklenti içinde olan veli profili ile birlikte ailelerin eğitimden beklentileri de değişmiştir. Bu anlamda eğitimin bir paydaşı olan veliyi tanımlamak ve beklentilerini tespit etmek önem arz etmektedir (Yılmaz ve Öznacar, 2016). Günümüz koşullarında veliler daha iyi eğitim imkânları için ekonomik sıkıntılara göğüs gererek; çocuklarını özel okullara, dershaneye veya özel kurslara göndermektedirler (Şahan, 2011). Temel eğitimin verilmekte olduğu okul dışında kalan bu tür ortak paylaşım alanları bireyin öğrenmesinde önemli rol oynamakla birlikte; iyi bir eğitimin temelinde öncelikle aile ortamı yer almaktadır. Öyle ki öğrenciler, okul dışındaki zamanlarının büyük bir bölümünü aile ortamlarında geçirmektedirler (Özyürek, 2001). Benzer şekilde Şimşek ve Tanaydın (2002)'de okulda yapılan çalışmaların evde anne-babalar tarafından desteklenmediği sürece etkili bir okul öğretiminin gerçekleşmesinin mümkün olmadığını belirtmektedirler. Bu yönüyle okul-aile iş birliği çocuğun akademik alandaki başarısını arttıran önemli bir unsurdur ve özellikle okul uygulamalarına katılım sağlayan ailelerin çocuklarının okul başarısı yükselmekte, okula devam süreleri artmakta ve öz farkındalık becerileri gelişmektedir (Albez ve Ada, 2017). Bu doğrultuda öğrenme süreçlerinin

kalitesinin artırılmasında idareci, öğretmen ve veli işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır (Epstein ve Salinas, 2004). Alan çalışmaları da söz konusu işbirliğin okulları ve aileleri güçlendirdiğini ve öğrenci başarısını artırdığını göstermektedir (Erdener ve Knoepfel, 2018; Epstein, 1987, 1996, 2018; Henderson ve Mapp, 2002; Thompson, 1993). Okul ve ailelerin ortak gayesi olan eğitim sürecinde diğer tüm paydaşlar gibi velilerin beklentilerinin dikkate alınması, sağlıklı bir eğitim süreci için önem arz etmektedir.

Anne babaların eğitimle ilgili kendi tecrübeleri ile birlikte sosyal ve kültürel değişimler çocuk yetiştirme yöntemlerini belirlemede önemli rol oynamaktadır. Bununla birlikte temel olarak değişmeyen şey ise anne-babaların çocukları ile ilgili bir takım beklentilere sahip olmalarıdır. Farklı dönemlerde çocuk yetiştirme ile ilgili farklı yöntemler ve teknikler ortaya kalsa da, çocuğun sosyal ve kültürel normlara göre aile içindeki rolü değişse de, anne-babaların çocuklarının geleceği ile ilgili beklentilere sahip olduğu gerçeği değişmemektedir. Eğitim sürecinin en önemli paydaşlarından birisi olan veliler diğer tüm paydaşlar gibi eğitim sistemi üzerinde hak sahibidirler. Bu hakların en önemlisi İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 26. maddesinde "Çocuklara verilecek eğitimin türünü seçmek, öncelikle ana ve babanın hakkıdır" (TBMM, 2006) şeklinde belirtilmektedir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde belirtildiği gibi, çocuğun ne türde eğitim alacağına karar verme hakkı çocukların anne babalarında. Bununla birlikte eşit davranılmak da velilerin sahip oldukları haklardan biridir. Eşit davranılmak; adil ve saygılı davranışlarla karşılanmayı ifade etmektedir (MEB, 2006). Velilerin sahip olduğu bir diğer hak eğitilmektir. Bu doğrultuda velilere yönelik çocuk yetiştirilmesi hususunda gerekli rehberlik ve sosyal çalışmalar yapılmalıdır (Aslanargun, 2007). MEB (2006)'a göre; Velilerin okulla işbirliğinde bulunmak, okul yönetimine katılım, bilgilendirilmek ve okula karşı güven duymak da sahip oldukları diğer haklardır. Bu doğrultuda; okul aile birliği çalışmaları, okulu geliştirmek adına yapılacak veli iş birlikleri, velinin dahil olduğu karar alma ve alınan kararları izleme ve değerlendirme komisyonları, veliyi düzenli bilgilendirme uygulamaları eğitim sisteminin doğal bileşenleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tetik (2008)'e göre okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin temel amacı öğrencilerin her yönden sağlıklı, topluma faydalı, verimli, üretken olmasını sağlamak ve onları tüm yönleriyle geleceğe hazırlamaktır. Veliler çocuklarını okula olumlu sosyal ve kişisel davranış kazanmaları, üretken bir vatandaş olmaları, tarihlerini, geleneklerini ve demokratik toplumun değerlerini öğrenmelerini istedikleri için göndermektedirler (DeRoche ve Williams, 1998). Günümüz koşullarında eğitim kurumları; velilerin okullardan beklentilerinin neler olduğunu, bu beklentilerinin ne kadarlık bir kısmını karşılayabileceklerini bilmek ve velilerin memnun olmadığı noktaları tespit ederek memnuniyeti arttırmak için çalışmalar yapmak zorundadırlar (Yeten, 2012). Yapılan çalışmalar ebeveyn beklentisinin, çocuğun sonraki eğitim dönemleri için arzularını ve beklentilerini güçlü bir biçimde etkilediğini ve bu konuda bir moderatör olduğunu göstermektedir (Clink, 2012). Bu doğrultuda eğitim sürecinin kalitesinin artırılmasında velilerin öğretmen ve okul yönetimi ile eşgüdüm içerisinde olması önem arz etmektedir. Sağlıklı bir okul aile iş birliğinin kurulabilmesi için velilerin eğitimden ve dolayısıyla da okuldan neler beklediğinin bilinmesi gerekmektedir (Ergin ve Çayak, 2019). Öyle ki veli beklentilerinin karşılanması ebeveynlerin okula dair olumlu tutum geliştirmelerinde ve katılımcı bir iş birliği sağlamalarında oldukça önemlidir. Velilere okulun amaçları ve etkinlikleri hakkında bilgilendirmeler yapılmaması, velilerin okul etkinliklerine

katılımının sağlanmaması ve beklentilerinin karşılanmaması okulun çevreye giderek yabancılaşmasına ve eğitim sürecinin etkililiğinin azalmasına neden olmaktadır (Özdemir, 2000).

Alan yazın incelendiğinde Şişman (2002)'ye göre velilerin okullardan beklentileri her şeyden önce çocuklarının okul içinde her türlü risk ve tehditlerden uzak, güvenli bir ortamda bulunması ve kaliteli bir eğitim almasıdır. Farklı bir araştırmaya göre de veliler, çocuklarının başarıları hakkında daha çok bilgilendirilmek, güler yüzle karşılanmak ve çocuklarına okul başarıları konusunda nasıl yardımcı olabilecekleri hakkında kendilerinin bilgilendirilmesini de beklemektedirler (Şahan, 2011). Ayrıca çocuklarının okulda kişisel ilişkilerini geliştirecek yer ve zaman bulabilmelerini, öğrencilere çocuk olarak değil, birey olarak da davranılacak ortamlar yaratılmasını da beklemektedirler (Wood, 1992). Veli beklentilerine yönelik yaptığı çalışmada Cabar (2016) bu beklentileri; okuldan ve fiziksel ortamından beklentiler, sınıf ortamından beklentiler, öğretmenden beklentiler, okul yönetiminden beklentiler ve öğrenciden beklentiler şeklinde incelemiştir. Cabar (2016)' a göre okul ve sınıfın fiziksel özellikleri kapsamında velilerin; ders saatleri dışında okuldan yararlanılabilmesi, okulun öğrenciler için çekici olması; sınıf mevcutlarının az olması, çocukların yararlanabileceği materyallerin (projeksiyon, akıllı tahta vs.) olması ve aktif kullanılması beklentilerinin olduğu belirtilmiştir. Aynı çalışmada öğretmene yönelik velilerin; güler yüzle karşılanmak, çocukları hakkında detaylı bilgi edinebilmek ve çocuklarının daha başarılı olabilmesi için öğretmenin velilere rehberlik etmesi, kaliteli eğitim vermesi, motivasyonlarının yüksek olması, ortak değerlere sahip olması, duyarlı, sabırlı ve anlayışlı olması beklentilerinin olduğu belirtilirken; velilerin okul yönetimine yönelik de tüm personelin görevlerini yerine getirmelerinin sağlanması, çocuklar için en elverişli eğitim- öğretim ortamlarının sağlanması, öğretmenlerle dersin içeriğinin planlanmasında işbirliği yapılması, okula gerekli maddi-manevi kaynağın sağlanması şeklinde beklentilerinin olduğu belirtilmiştir. Mekânlar ve bu alanlarda yapılan düzenlemeler öğrenciler, öğretmenler, okulun diğer çalışanları ve veliler üzerinde psikolojik ve fizyolojik bir etkiye sahiptir. Etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmek istenen eğitim için, bu eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği alanların niteliksel etkisinin yok sayılmaması gerektiği belirtilmektedir (Sancak ve Yıldırım, 2019). Eğitim mekânlarının düzenlenmesi, öğrenmeyi ve bireyin bir bütün olarak duyuşsal, psikolojik, sosyolojik ve fiziksel gelişimini destekleyecek şekilde amacına hizmet eder hale getirilmesinde etkilidir. Bu amaçla öğrenmenin gerçekleştiği ortamların hem öğrenmeyi ilgi çekici hale getirmesi hem de gelişimi destekleyici biçim ve yapıda olması gerekmektedir. Eğitim mekânlarının fiziksel ortam ve koşullarının uygunluğunun sağlanması gerekmektedir. Uygun olmayan fiziksel şartlar, eğitim programlarında hedeflenen yaratıcı düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme, bireysel ve grupla çalışma, iletişim, girişimcilik gibi becerilerin ve estetik değerlerin kazandırılmasında engelleyici ve verimi düşürücü bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Sancak ve Yıldırım, 2019). Can (2015)'e göre ise veli, çocuğunun özgüven ve sorumluluk sahibi, kişiliği ve karakteri olumlu yönde gelişmiş, kaliteli bir lise kazanması için gerekli bilgi donanımına sahip, iletişimde etkin ve sosyalleşmiş, gelecekte iyi bir meslek edinme potansiyelini taşıyan, dini, milli ve ahlaki duyguları kazanmış, zararlı alışkanlıkları olmayan şekilde özelliklere sahip bir birey olarak yetişmesi beklentisine sahiptir. Nartgün ve Kaya (2016) ise velilerin beklentilerini genel beklentiler (okula, fiziki koşullara vb.); öğretmenden beklentiler (başarıyı desteklemesi vb.) ve yönetimden beklentiler (etkili iletişim ve işbirliği vb.) şeklinde üç kategoride ele almışlardır. Gülşen ve Akdoğan (2021)' da velilerin okuldan ve okul yönetiminden

beklentilerini; kendileriyle iletişim içinde olunması, süreç hakkında bilgilendirilmeleri, okulda hijyen konusunun önemsenmesi, öğrencilerinin önemsenip dinlenmesi şeklinde ifade etmiştir. Yüzgeç (2008) ise çalışmasında velilerin yöneticilerden disiplinli bir okul ortamı sağlamalarını beklerken; öğretmenlerden dinleme becerisine sahip olmalarını beklediklerini ortaya koymuştur. Veli beklentilerinin belirlenmesine yönelik olan diğer çalışmalardan; Çayak ve Ergi (2016) çalışmasında velilerin öğretmenlerden en çok öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasına yönelik beklentilerinin olduğunu; Bıkmaz ve Güler (2002) ise velilerin büyük çoğunluğunun öğretmenin sevecen, hoşgörülü ve şefkatli olması yönünde beklentilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerin araştırma ve sorgulamalarına fırsat sunan, eleştirel düşünme becerilerini ve yaratıcılıklarını destekleyen; öğrenci merkezli eğitim anlayışı odaklı, yeniliklere açık ve teknolojik donanıma sahip, çocuğu geleceğe hazırlayan şartların sağlanması da veli beklentileri arasındadır (Nartgün ve Kaya 2016). Topkaya ve Serbes (2005)'e göre ise bazı velilerin beklentileri ise sanat, spor ve serbest zaman uygulamalarının sağlanması yönündedir.

Alan yazındaki veli beklentilerine yönelik yapılan çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde; velilerin öğretmen kalitesi, öğretim kalitesi, fiziki donanım, okul atmosferi, okulun çevresi ve başarısı gibi noktalarda birleştiği görülmektedir (Tai vd, 2007). Bu çalışmada da ilkökulda öğrencisi bulunan öğrenci velilerinin devlet okullarına ilişkin beklentilerinin ortaya konması ve bu kapsamda okul gelişimine yönelik yapılabilecek faaliyetlere ilişkin veri sağlanması amaçlanmıştır. Veli beklentilerinin belirlenmesi; Bu beklentilerin karşılanmasında önemli bir destek potansiyeline sahip olan veliler ile sağlıklı bir iş birliği sağlanması, okulun eğitim öğretim hizmet kalitesinin artırılması ve durum tespitinden hareket ile ileriye yönelik yapılacak iyileştirme çalışmalarına veri sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada ilkökulda öğrencisi bulunan öğrenci velilerinin devlet okullarına ilişkin beklentilerinin ortaya konması ve bu kapsamda okul gelişimine yönelik yapılabilecek faaliyetlere ilişkin veri sağlanması amaçlanmıştır. Amaç doğrultusunda görüşme sonucu toplanan verilerin düzenlenmesi ve okuyucunun anlayabileceği şekilde yorumlanarak sunulması esas alındığından betimsel analiz modeli benimsenmiştir (Baltacı, 2019).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Eskişehir il merkezinde yer alan orta sosyo-ekonomik düzeydeki bir ilkökula 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı devam etmekte olan ve çalışmaya gönüllük esası ile katılmış olan öğrenci velileri oluşturmaktadır. 212'si kadın, 97'si erkek olmak üzere çalışma grubu 309 veliden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmayla birlikte çocukları devlet ilkökuluna devam etmekte olan velilerin devlet okulundan beklentilerinin belirlenmesi amaçlandığından yarı yapılandırılmış yazılı görüşme

formlarından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda katılımcıların devlet okulundan beklentilerine yönelik görüşleri yarı yapılandırılmış yazılı görüşme formları aracılığıyla alınmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Yazılı görüşme formları aracılığı ile toplanan verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Toplanan verilerin açıklanmasında araştırmanın okuyucunun anlayabileceği tutarlı ve anlamlı bir rapora dönüştürülmesi esas alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırma verileri doğrultusunda kavramsal yapıyı oluşturan temalar belirlenmiştir. Kendi içinde tutarlılık ve bütünlük gösteren bölümlere yönelik elde edilen kodlamalar için uzman görüş birliği ile tematik kodlama yapılmış ve son olarak temalar ve ilişkili oldukları kodlara yönelik frekanslar incelenmiştir.

Bulgular

Çocukları aynı okula devam etmekte olan okulun velilerine devlet okulundan beklentileri sorulmuş ve anlamlı veriler için tematik kodlama yapılarak frekanslar incelenmiştir. Veli grubunun devlet okulundan beklentilerine yönelik görüşleri incelendiğinde ise bu beklentilerin ilişkili oldukları kodlara göre ‘Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler (f=279)’, ‘Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Beklentiler (f=222)’, ‘Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Beklentiler (f=129)’, ‘Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Beklentiler (f=114)’, ‘Öğretmene İlişkin Beklentiler (f=100)’ ve ‘Yönetime İlişkin Beklentiler (f=85)’ olmak üzere 6 ana tema altında toplandığı görülmüştür. Bulgular her bir ana temaya ait kod ve frekans değerleri için ayrı ayrı verilmiştir.

Velilerin devlet okulundan beklentilerine yönelik en yüksek frekans değerine sahip olan ‘Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler (f=279)’ ana temasına ait kodlar ve frekans değerleri Tablo 1’deki gibidir.

Tablo 1: Sosyal Faaliyetlere İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler	Sosyal etkinliklerin artırılması	58
	Spor faaliyetleri düzenlenmesi	52
	Tiyatro, drama vb. etkinliklerin düzenlenmesi	31
	Sanatsal çalışmaların yapılması (müzik/resim)	31
	Zeka oyunları kurslarının açılması	28
	Öğrencilerin yeteneklerini keşfetmeye yönelik çalışmalar yapılması	21
	Gezilerin düzenlenmesi	21
	Halk oyunları çalışmalarının yapılması	9
	Kültürel çalışmalar yapılması	8
	Sosyal sorumluluk projelerinin artırılması	5
	Kulüp çalışmalarının yapılması	5
	Yarışmalar düzenlenmesi	4
	Sosyal etkinlik çalışmalarına deneyimli öğretmenlerin girmesi	3

Tablo 1’de görüldüğü üzere ‘Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler (f=279)’ ana temasında velilerin bu beklentilerini; ‘Sosyal etkinliklerin artırılması (f=58)’, ‘Spor faaliyetleri düzenlenmesi (f=52)’, ‘Tiyatro, drama vb. etkinliklerin düzenlenmesi (f=31)’, ‘Sanatsal

çalışmaların yapılması (müzik/resim) (f=31)', 'Zeka oyunları kurslarının açılması (f=28)', 'Gezilerin düzenlenmesi (f=21)', 'Öğrencilerin yeteneklerini keşfetmeye yönelik çalışmalar yapılması (f=21)', 'Halk oyunları çalışmaları yapılması (f=9)', 'Kültürel çalışmalar yapılması (f=8)', 'Sosyal sorumluluk projelerinin artırılması (f=5)', 'Kulüp çalışmalarının yapılması (f=5)', 'Yarışmalar düzenlenmesi (f=4)', ve 'Sosyal etkinlik çalışmalarına deneyimli öğretmenlerin girmesi (f=3)' ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Beklentiler	İlgi ve yeteneklerinin belirlenmesi	42
	Ahlaki değerlerin güçlendirilmesi	34
	Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin güçlendirilmesi	33
	Özgüvenli bir birey olmasının sağlanması	32
	Kendini ifade etme becerisinin kazandırılması	21
	Milli değerlerin güçlendirilmesi	15
	Sosyal bir birey olmasının sağlanması	15
	Sorumluluk bilincinin kazandırılması	12
	İletişim becerisinin güçlendirilmesi	11
	Akran zorbalığının engellenmesi	4
Çevre bilincinin kazandırılması	3	

Tablo 2’de görüldüğü üzere ‘Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Beklentiler (f=222)’ ana temasında velilerin bu beklentilerini; ‘İlgi ve yeteneklerinin belirlenmesi (f=42)’ ‘Ahlaki değerlerin güçlendirilmesi (f=34)’, ‘Rehberlik ve psikolojik hizmetlerinin güçlendirilmesi (f=33)’, ‘Özgüvenli bir birey olmasının sağlanması (32)’, ‘Kendini ifade etme becerisinin kazandırılması (f=21)’, ‘Milli değerlerin güçlendirilmesi (f=15)’, ‘Sosyal bir birey olmasının sağlanması (f=15)’, , ‘Sorumluluk bilincinin kazandırılması (f=12)’, ‘İletişim becerisinin güçlendirilmesi (f=11)’, ‘Akran zorbalığının engellenmesi (f=4)’ ve ‘Çevre bilincinin kazandırılması (f=3)’ ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 3: Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Beklentiler	Hijyenin sağlanması	32
	Müzik, resim vb. beceri atölyelerinin kurulması	25
	Güvenliğin sağlanması	23
	Okul bahçesinin iyileştirilmesi	20
	Bahçede oyun alanlarının olması	12
	Teknolojik donanımın artırılması	7
	Kantinde satılan ürünlerin gıda şartlarına uygun olması	7
	Kütüphanenin aktif kullanımı	3

Tablo 3’de görüldüğü üzere ‘Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Beklentiler (f= 129)’ ana temasında velilerin bu beklentilerini; ‘Hijyenin sağlanması (f=32)’, Müzik, resim vb. beceri

atölyelerinin kurulması (f=25), ‘Güvenliğin sağlanması (f=23)’, ‘Okul bahçesinin iyileştirilmesi (f=20)’, ‘Bahçede oyun alanlarının olması (f=12)’, ‘, ‘Teknolojik donanımın artırılması (f=7)’, ‘Kantinde satılan ürünlerin gıda şartlarına uygun olması (f=7)’ ve ‘Kütüphanenin aktif kullanımı (f=3)’ ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Beklentiler	Güçlü bir temel eğitim verilmesi	40
	İlave derslerin olması	17
	Bilimsel/deneysel faaliyetlerin olması	14
	Seviye belirleme sınavlarının yapılması	13
	Mesleki rehberlik yapılması	10
	İngilizce ders saatinin artırılması	8
	Kitap okuma alışkanlığının kazandırılması	8
	Planlı çalışma alışkanlığının kazandırılması	4

Tablo 4’de görüldüğü üzere ‘Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Beklentiler (f=114)’ ana temasında velilerin bu beklentilerini; ‘Güçlü bir temel eğitim verilmesi (f=40)’, ‘İlave derslerin olması (f=17)’, ‘Bilimsel/deneysel faaliyetlerin olması (f=14)’, ‘Seviye belirleme sınavlarının yapılması (f=13)’, ‘Mesleki rehberlik yapılması (f=10)’, ‘İngilizce ders saatinin artırılması (f=8)’, ‘Kitap okuma alışkanlığının artırılması (f=8)’ ve ‘Planlı çalışma alışkanlığının kazandırılması (f=3)’ ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 5: Öğretmene İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
Öğretmene İlişkin Beklentiler	Öğrencilerle olumlu iletişim kurulması	23
	Öğrencilere eşit davranılması	16
	Veli ile olumlu iletişim sağlanması	16
	Donanımlı ve tecrübeli olması	14
	Öğrencilerin sadece akademik değil sosyal gelişimleri ile de ilgilenmesi	13
	Kişisel gelişim alanında destek alması	6
	Disiplinli olması	5
	Akademik anlamda zayıf olan öğrencilerle daha fazla ilgilenmesi	4
	Veli eğitimlerine yer vermesi	3

Tablo 5’ de görüldüğü üzere ‘Öğretmene İlişkin Beklentiler (f=100)’ ana temasında velilerin bu beklentilerini; ‘Öğrencilerle olumlu iletişim kurulması (f=23)’, ‘Öğrencilere eşit davranılması (f=16)’, ‘Veli ile olumlu iletişim sağlanması (f=16)’, ‘Donanımlı ve tecrübeli olması (f=14)’, ‘Öğrencilerin sadece akademik değil sosyal gelişimleri ile de ilgilenmesi (f=13)’, ‘Kişisel gelişim alanında destek alması (f=6)’, ‘Disiplinli olması (f=5)’, ‘Akademik anlamda zayıf olan öğrencilerle daha fazla ilgilenmesi (f=4)’ ve ‘Veli eğitimlerine yer vermesi (f=3)’ ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 6: Okul Yönetime İlişkin Veli Beklentilerinin Frekans Değerleri

Tema	Kod	Frekans
	Okul giriş çıkışlarındaki yoğunluğun azaltılması	29

Okul Yönetimine İlişkin Beklentiler	Okul bahçesine araç/servis giriş çıkışının düzenlenmesi	19
	Veliler ile daha fazla iletişim kurulması ve işbirliği	18
	Sınıf mevcutlarının azaltılması	6
	Toplu sosyal etkinlikler yapılması	5
	Öğretmenleri motive edici çalışmalar yapılması	3
	Aile eğitimi çalışmalarının yapılması	3
	Maddi durumu iyi olmayan öğrencilere yardım edilmesi	2

Tablo 6' da görüldüğü üzere 'Okul Yönetimine ilişkin Beklentiler (f=85)' ana temasında velilerin bu beklentilerini; 'Okul girişi çıkışlarındaki yoğunluğun azaltılması (f=29)', 'Okul bahçesine araç/servis giriş çıkışının düzenlenmesi (f=19)', 'Veliler ile daha fazla iletişim kurulması ve işbirliği (f=18)', 'Sınıf mevcutlarının azaltılması (f=6)', 'Toplu sosyal etkinlikler yapılması (f=5)', 'Öğretmenleri motive edici çalışmalar yapılması (f=3)', 'Aile eğitimi çalışmalarının yapılması (f=3)' ve 'Maddi durumu iyi olmayan öğrencilere yardım edilmesi (f=2)' ile ilişkilendirerek ifade ettikleri görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Devlet okullarına ilişkin veli beklentilerinin ortaya konmasının ve bu kapsamda okul gelişimine yönelik yapılabilecek faaliyetlere ilişkin veri sağlanmasının amaçlandığı çalışmada; veli beklentilerinin 'Sosyal Faaliyetlere İlişkin Beklentiler', 'Öğrencilerin Kişisel/Sosyal Gelişimine İlişkin Beklentiler', 'Okulun Fiziki Donanımına İlişkin Beklentiler', 'Öğrencilerin Akademik Gelişimine İlişkin Beklentiler', 'Öğretmene İlişkin Beklentiler' ve 'Yönetime İlişkin Beklentiler' şeklinde 6 tema altında toplanabileceği görülmüştür. Frekanslara göre velilerin sosyal faaliyetlere ilişkin beklentilerinin oldukça yüksek olduğu görülürken, sıralamada okul yönetimine ilişkin beklentilerin en sonda yer aldığı görülmüştür. Sosyal faaliyetlere ilişkin velilerin büyük çoğunluğunun bu beklentilerini sosyal etkinliklerin artırılması şeklinde genel olarak ifade ettiği görülürken; diğer kısmının bu beklentiye tiyatro & drama etkinliklerinin düzenlenmesi, sanatsal çalışmaların yapılması (müzik/resim), halk oyunları ve kültürel çalışmaların yapılması, zeka oyunları kursları ve kulüp çalışmalarının sağlanması, spor faaliyetleri ve yarışmaların düzenlenmesi, öğrencilerin bireysel yeteneklerine göre çalışmaların sağlanması, sosyal sorumluluk projeleri ve gezilerin düzenlenmesi şeklinde detaylandırdıkları görülmüştür. Bu durum velilerin akademik başarı dışında çocuklarının çok yönlü gelişimine önem verdiklerinin ve okuldan bu gelişimi sağlamaya yönelik çalışmaların yapılması yönünde beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Topkaya ve Serbes (2005)'in belirttiği sanat, spor ve serbest zaman uygulamalarına yönelik veli beklentileri, Cabar (2016)'nın belirttiği öğrencilerin ders saatleri dışında da okuldan yararlanabilmelerine yönelik veli beklentileri, velilerin sosyal faaliyetlere ilişkin beklentilerine işaret etmektedir. Can (2015)' in belirtmiş olduğu velilerin çocuklarında gözlemek istedikleri özgüven ve sorumluluk sahibi, kişiliği ve karakteri olumlu yönde gelişmiş, iletişimde etkin ve sosyalleşmiş birey özellikleri de yine okulların buna hizmet edecek sosyal faaliyetler düzenlemesine yönelik veli beklentileridir. Benzer şekilde Wood (1992) çocukların okulda kişisel ilişkilerini geliştirecek yer ve zaman bulabilmelerini, yalnızca çocuk olarak değil, birey olarak da

davranılacak ortam beklentileri ile velilerin sosyal faaliyetlerin geliştirilmesine yönelik beklentilerine işaret etmiştir.

Frekans değerlerine göre veli beklentilerinde ikinci sırada yer alan öğrencilerin kişisel/sosyal gelişimine ilişkin veli beklentilerinin çoğunlukla 'Bireysel yeteneklerinin belirlenmesi şeklinde ifade edilirken; diğer yandan bu temaya yönelik beklentilerin ahlaki değerlerin güçlendirilmesi', rehberlik birimi çalışmalarının güçlendirilmesi, bireysel yeteneklerinin belirlenmesi, kendini ifade ve iletişimde güçlü, sosyal, sorumluluk sahibi, milli değerleri güçlü, çevre bilincine sahip birey olması şeklinde detaylandırıldığı görülmüştür. Bu durum Cabar (2016)'nın da belirttiği üzere öğrencilerin ortak değerlere sahip, duyarlı ve anlayışlı bireyler olmaları; öğretmenin velilere rehberlik etmesi ve kaliteli eğitim; son olarak da elverişli eğitim öğretim ortamlarının sağlanması ile tüm personelin görevlerinin yerine getirilmesinin sağlanması noktalarında velilerin öğrenciden, öğretmenden ve okul yönetiminden beklentilerinin olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Can (2015) veli beklentilerine belirlemeye yönelik yapmış olduğu çalışmada velilerin çocuklarının özgüvenli, sorumluluk sahibi, milli ve ahlaki değerleri kazanmış, iletişimde etkin ve sosyal birey olması yönündeki beklentilerini belirtmiştir.

Frekans değerlerine göre veli beklentilerinde üçüncü sırada yer alan okulun fiziki donanımına ilişkin beklentilerin çoğunlukla okulda hijyenin sağlanması şeklinde ifade edilirken; müzik, resim ve benzeri beceri atölyelerinin kurulması, güvenliğin sağlanması, teknolojik donanımın artırılması, kütüphanenin aktif kullanımı, okul bahçesinin iyileştirilmesi & oyun alanlarının sağlanması ve kantin ürünlerinin gıda şartlarına uygunluğunun sağlanması şeklinde detaylandırıldığı görülmüştür. Benzer şekilde Şişman (2002) veli beklentilerine yönelik her türlü risk ve tehditten uzak bir ortam beklentisini ifade ederken; Cabar (2016) projeksiyon ve akıllı tahta gibi teknolojik donanımın güçlü olması yönünde var olan veli beklentilerine işaret etmiştir. Okulun fiziki donanımına ilişkin en yüksek frekans değerine sahip olan 'hijyen' beklentisinin; Gülşen ve Akdoğan (2021)'in çalışmada da 'okulda hijyen konusunun önemsenmesi' şeklinde ifade edildiği görülmektedir. Bu durum alan yazındaki veli beklentilerine yönelik benzer şekilde kategorize edilebilecek akademik beklentiler, öğretmenden beklentiler, yönetimden beklentiler sınıflandırmalarının içeriğini dolduran beklentilerle birlikte farklı olarak hijyen konusunun veliler tarafından daha fazla dikkate alınmaya başlandığının ve bu konudaki beklentilerinde hassas olduklarının göstergesi niteliğindedir. İçinde bulunduğumuz salgın süreci ve koşulları gereği velilerin eğitim öğretim ortamlarının hijyen şartları konusunda farkındalıklarının arttığı ve bu konuda daha hassas oldukları görülmektedir.

Frekans değerlerine göre veli beklentilerinde dördüncü sırada yer alan öğrencilerin akademik gelişimine yönelik beklentilerin çoğunlukla güçlü bir temel eğitim şeklinde ifade edildiği görülürken; ilave derslerin olması, bilimsel/deneysel faaliyetlerin olması, seviye belirleme sınavlarının olması, İngilizce ders saatinin artırılması, planlı çalışma ve okuma alışkanlığının kazandırılması, ile mesleki rehberlik yapılması şeklinde detaylandırıldığı görülmüştür. Benzer şekilde veli beklentilerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalarda; Cabar (2016)'in akademik başarının artırılması, Şişman (2002)'nin kaliteli bir eğitim sunulması; Can (2015)'in de kaliteli bir lise kazanması için gerekli bilgi donanımının sağlanması ve gelecekte iyi bir meslek edinme potansiyelinin kazandırılması yönündeki veli beklentilerinin varlığını belirttikleri görülmüştür.

Frekans değerlerine göre veli beklentilerinde beşinci sırada yer alan öğretmene ilişkin beklentilerin çoğunlukla öğrencilerle olumlu iletişim kurulması şeklinde ifade edilirken; öğrencilere eşit davranılması, veli ile olumlu iletişim kurulması, öğrencinin sosyal gelişimine ilgili olması, veli eğitimlerine yer vermesi, donanımlı, disiplinli, tecrübeli olması ve kişisel gelişim alanında destek alması ile akademik yönden zayıf öğrencilerle daha fazla ilgilenmesi şeklinde detaylandırıldığı görülmüştür. Benzer şekilde Şahan (2011) velilerin güler yüzle karşılanmak, daha çok bilgilendirmek; Cabar (2016) velilere rehberlik edilmesi; Gülşen ve Akdoğan (2021) veliler ile iletişim halinde olunması ve süreç bilgilendirilmesi yapılması; Yüzgeç (2008) velilerin dinlenmesi ve Bıkmaz ve Güler (2002) ise öğretmenin hoşgörülü, sevecen, anlayışlı, öğrenci merkezli ve teknolojik yeniliklere açık, teknolojik donanıma sahip olması yönündeki var olan veli beklentilerini belirtmişlerdir.

Frekans değerlerine göre veli beklentilerinde son sırada yer alan okul yönetime ilişkin beklentilerin çoğunlukla okul giriş çıkışlarındaki yoğunluğun azaltılması şeklinde ifade edilirken; okul bahçesine araç/servis giriş çıkışının düzenlenmesi, veli iş birliğinin artırılması, sınıf mevcutlarının azaltılması, öğretmenleri motive edici çalışmalar ve toplu sosyal etkinliklerin yapılması ile maddi durumu iyi olmayan öğrencilere yardım edilmesi şeklinde detaylandırıldığı görülmüştür. Benzer şekilde Cabar (2016) da kaliteli eğitim öğretim ortamlarının sağlanması, sınıf mevcutlarının azaltılması ve okula gerekli maddi-manevi kaynağın sağlanması hususunda var olan veli beklentilerine işaret etmiştir. Bu tema altında büyük çoğunluk tarafından ifade edilen 'okul giriş çıkışlarındaki yoğunluğun azaltılması, okul bahçesine araç/servis giriş çıkışının düzenlenmesi' beklentileri her okulun fiziki olarak sahip olduğu imkân ve koşulların kendine özgü olduğuna ve içinde bulunan farklı durumlara yönelik de veli beklentilerinin farklılaşmasına işaret etmektedir.

Alan yazındaki veli beklentilerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalar bütün olarak değerlendirildiğinde; veli beklentilerinin öğrenci üzerindeki beklentileri, okul yönetiminden ve öğretmenden beklentileri şeklinde temellendiği görülmektedir. Velilerin öğrenci üzerindeki beklentileri öğrencide gelişmesini bekledikleri özellikler yönünde; akademik başarılarının güçlü olması, etkili iletişime sahip, özgüvenli, milli ve ahlaki duyguları güçlü, sorumluluk sahibi, duyarlı ve çok yönlü olmaları yönünde şekillenmektedir. Çalışmanın bulgularından hareket ile velilerin öğretmen ve okul yönetiminden güler yüzlülük, iyi iletişim, sağlıklı bilgi akışı ve fiziki koşulların iyileştirilmesine yönelik temel beklentilerinin dışında kalan tüm beklentilerinin; çocuklarında gözlemek istedikleri özelliklerin gelişmesine hizmet edecek okul faaliyetleri beklentisi olduğu görülmektedir. Eğitimin öznesi öğrenciden hareket ile ebeveynlerin de okuldan beklentilerinde çocuk odaklı düşündükleri ve sahip oldukları eğitim öğretim hizmetlerinin niteliği ve gelişen, değişen günümüz şartlarında okulların çok yönlü bir birey yetiştirmesine yönelik farkındalıklarının ve beklentilerinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda zihin, beden ve duyguların uyumlu birleşiminden oluşan bir bütün olan bireyin eğitim öğretim ortamlarının da bütünsel yaklaşımda olmasının öneminden hareketle; Bireyleri geleceğe hazırlayan temel kurumlar olan okulların içinde bulunduğumuz çağ kadar geleceğe yönelik de temel becerileri ön görerek sundukları eğitim öğretim hizmetlerinin niteliğinin artırılmasına yönelik yapacakları çalışmaların önemi artmıştır.

Kaynakça

Albez, C. & Ada, Ş. (2017). Okul-aile ortaklığı: Güçlükler, beklentiler, gereksinimler, öneriler. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 5(2), 1-18.

- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 119-135.
- Balcı, A. (2005). Kamu örgütlerinde toplam kalite yönetimi uygulanması: olumlu perspektifler ve olası zorluklar. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2005(2), 196-211.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2019, 5 (2), 368-388.
- Bıkmaz Hazır, F. & Güler, D. S. (2002). Velilerin sınıf öğretmenlerinden beklentileri ve sınıf öğretmenlerinin bu beklentilere uygunluğu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(2), 445-472.
- Cabar, F. (2016). *Ailelerin okuldan ve öğrenciden beklentileri: Hatay ili Yayladağı ilçesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Can, İ. (2015). Değişen Türkiye’ de eğitimin işlevlerini yeniden düşünmek: Velilerin ilk ve ortaokullardan beklentileri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 34, 247-266.
- Clink, K. (2012). *Child trends*. Reference Reviews.
- Çayak, S. & Ergi, D. Y. (2016). Öğretmen-veli işbirliği ile ilkököl öğrencilerinin sınıf içindeki istenmeyen davranışları arasındaki ilişki. *Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama*, (11), 59-77.
- Davis, K. (1988). İşletmede insan davranışı: örgütsel davranış. (Çev.: Kemal Tosun vd.), İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yayınları, 3.
- Demirkasımoğlu, N. (2015). Kamu okulu yöneticilerinin iş yükü kaynakları, sorunları ve yönetilebilirliği. *Route Educational and Social Science Journal*, (7), 345-364.
- DeRoche, E. & Williams, M. (1998). *Educating hearts and minds: A comprehensive character education framework*. (2nd ed.). Corwin Press.
- Epstein, J. L. (1987). Toward a theory of family-school connections: Teacher practices and parent involvement. *Social intervention: Potential and constraints*, 121, 136.
- Epstein, J. L. (1996). Perspectives and previews on research and policy for school, family, and community partnerships. *Family-school links: How do they affect educational outcomes*, 209, 246.
- Epstein, J. L. (2018). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Routledge.
- Epstein, J. L., & Salinas, K. C. (2004). Partnering with families and communities. *Educational leadership*, 61(8), 12-19.
- Erdener, M.A. & Knoepfel, R.C. (2018). Parents’ perceptions of their involvement in schooling. *International Journal of Research in Education and Science*, 4(1), 1-13.
- Ergin, D. Y. & Çayak, S. (2019). Veli Beklentileri Ölçeği’nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 46.
- Gül, G. (2004). Birey toplum eğitim ve öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 223-236.
- Gülşen, C. & Akdoğan, H. (2021). Öğrenci başarısı konusunda velilerin okuldan ve okul yönetiminden beklentileri. *Social Science Development Journal*, 6(25), 305-318.
- Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). A new wave of evidence: the impact of school, family, and community connections on student achievement. Annual Synthesis, 2002.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006). Öğrenci-veli-okul sözleşmesi. <http://www.meb.gov.tr>.

- Nartgün, Ş. & Kaya, A. (2016). Özel okul velilerinin beklentileri doğrultusunda okul imajı oluşturma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 153-167.
- Özdemir, İ. (2000). *Okullarda halkla ilişkiler*. Çağdaş Eğitim Yayınları.
- Özyürek, E. (2001). *Türkiye'nin toplumsal hafızası*. İletişim Yayınları.
- Sancak, T. & Yıldırım B. (2019). Okullarda mekânsal düzenleme memnuniyet ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 635-655.
- Şahan, M. A. (2011). *İlköğretim Okullarında Öğrencisi Olan Velilerin Yönetici ve Öğretmenlerden Beklentileri*. [Yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Şimşek, H. & Tanaydın, D. (2002). İlköğretimde veli katılımı: öğretmen-veli-psikolojik danışman üçgeni. *İlköğretim Online*, 1(1), 12-16.
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde mükemmellik arayışı etkili okullar*. Pegem Akademi Yayınları.
- Tai, D. W., Wang, J. W., & Huang, C. E. (2007). The correlation between school marketing strategy and the school image of vocational high schools. *The Business Review*, 2(2), 191-197.
- TBMM (2006) web sitesi: <https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/2032>
- Tetik, V. (2008). *Genel liselerde sosyal etkinliklerin uygulanmasında okul yöneticilerinin etkililiği*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Thompson, H. (1993). *Quality education program/Mississippi: Program evulation panel report*. Corona. CA: Quality Education Project.
- Topkaya, İ. & Serbes, Ş. (2005). Meslek ve eğitim düzeyleri bakımından farklılık gösteren velilerin çocukları için tercih ettikleri spor branşları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 1, 1 (2) , 36-42 .
- Yeten, G. (2012). *İlköğretim 1. kademe veli memnuniyetinin sağlanmasında yöneticinin etkisi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Basım). Seçkin.
- Yılmaz, E. ve Öznacar, B. (2016). *veli, ebeveyn- anne baba ve okul*. Çizgi Kitabevi.
- Yüzgeç, M. (2008), *İlköğretim Kurumlarının 4. ve 5. Sınıfında Öğrencileri Bulunan Velilerin, Yönetici ve Öğretmenlerden Beklentileri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Wood, G. H. (1992). *Schools that work*. Dutton Book.

Extended Abstract

Introduction

Rapid changes and developments on a global scale has a profound impact on society, economy, politics, science and technology, as well as the education and administration system.

Accordingly, the expectations and wishes of individuals have been constantly developing and transforming. In this day and age, the organizations adapting to the shift in expectations and keep up with the change can survive (Balci, 2005). It is an undeniable fact that education is the most determining factor for individuals and organizations to be successful both in social and business life. Schools are the main component of education and training (Epstein & Salinas, 2004). Schools equip pupils with the knowledge, skills and understanding to fulfill the society's and their own needs in accordance with the normative expectations of the society. In modern society, the expectations from school administration are also changing. (Demirkasimoğlu, 2015). Similar to other organizations, schools are expected to meet the various demands and expectations of the external environment they are in (Şişman, 2002). The growth and development of societies in the world we live in can only be realized with educated people, therefore, education is seen as the most important investment for the future of people and society. However, due to the conditions of the age we live in, expectations from education have also changed. Especially, the ease of access to information, the growth in the rate of urbanization and the rise in the level of education have also improved the level of social awareness and the rates of enrolment in primary education rate, and the improvements in the resources allocated to education are indicators of the increasing importance given to education. In this context, the parental involvement has had a significant impact, which has changed the expectations of families from education. In this sense, it is important to define the parents and to determine their expectations (Yılmaz & Öznacar, 2016). Although such common sharing areas outside the school where basic education is given play an important role in the learning of the individual; the basis of a good education is primarily the family environment. So much so that students spend most of their time outside of school in their family environment (Özyürek, 2001). In this respect, school-family collaboration is an important element that improves the success of the child in the academic field, and particularly the school success of the children whose families participate in school practices increases, their school attendance raises and their self-awareness skills develop (Albez & Ada, 2017). Therefore, effective collaboration between administrators, teachers and parents is needed to increase the quality of learning processes (Epstein & Salinas, 2004). Considering the expectations of parents, like all other stakeholders, in the education process, which is the common goal of schools and families, is important for a successful education process. This study aimed to reveal the expectations of the parents of primary school pupils about public schools and to provide data on the activities that could be done for school development.

Method

The descriptive analysis model was adopted, as it was based on the purpose of organizing the data collected through the interviews and presenting it in a way that the reader could understand (Baltacı, 2019). The interview group consists of the parents of pupils, who participated in the study voluntarily, in a primary school at a middle socio-economic environment in the city center of Eskişehir in the 2021-2022 academic year. The study group consists of 309 parents, 212 women and 97 men. As the aim of the study was to determine the expectations of the parents whose children attend the public primary school, semi-structured questionnaires were used. The opinions of the participants about their expectations from the public school were obtained through semi-structured questionnaires. Qualitative content analysis method was used in the analysis of the data collected through questionnaires. In line with the research data, the themes that make up the conceptual structure were determined.

Thematic coding was done with the consensus of experts for the codes obtained for the sections that showed consistency and integrity within themselves, and finally, the frequencies for the themes and the codes they were associated with were examined.

Results

According to the frequencies, six themes were found, which are 'Expectations Regarding Social Activities', 'Expectations Regarding Personal/Social Development of Pupils', 'Expectations Regarding the Physical Equipment of the School', 'Expectations Regarding the Academic Development of Students', 'Expectations Regarding Teachers' and 'Expectations Regarding Administration'.

Conclusion

While the analysis regarding social activities provided that the majority of parents expressed these expectations as increasing social activities; some parents elaborated further and listed the following: Theater, camping, organization of drama activities, artistic studies (music/painting), folk dances and cultural studies, intelligence games courses and club activities, organization sports activities and competitions, providing studies according to the individual abilities of the students, social responsibility projects and organizing trips. According to the frequency values, the identification of individual abilities of pupils is in the second place the expectations of the parents regarding the personal/social development of the pupils. On the other hand, it has been seen that the expectations for this theme are detailed as 'strengthening moral values', strengthening the work of the guidance unit, determining individual abilities, fostering self-expression and communication, social, responsible, strong national values, and environmental awareness. While the expectations regarding the physical equipment of the school rank third in the expectations of the parents according to the frequency values. Mostly indicated expectations are the provision of hygiene in the school; establishing music, painting and similar workshops, ensuring security, increasing technological equipment, active use of the library, improving the schoolyard, providing playgrounds and ensuring the compliance of canteen products with food health standards. The expectations for the academic development of the students is in the fourth place. The parents mostly raised that it was important that pupils have a strong foundation for their future. They also shared that they would want additional courses, scientific/experimental activities, level determination tests, increasing English lesson hours, developing effective studying and reading habits, and vocational guidance. The expectations about the teacher, which ranks fifth, are mostly expressed as effective communication with students; providing fair treatment to all students, developing positive communication with parents, being interested in the social development of the student, providing parent education, being well-equipped, disciplined, experienced and improving personal development, and motivating and helping academically weak students. The expectations regarding the school management, which is in the last place in the expectations of the parents according to the frequency values, are mostly expressed as controlling the school entrances and exits, arranging vehicle entrance and exit to the schoolyard, increasing parent involvement, reducing class sizes, motivating teachers and organizing collective social activities, and helping students who are in financial difficulty.